

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Fél évre . . 40 L — b.
 Negyed évre 20 L — b.
 Egy hóra . . 7 L — b.
 Nyílttér sora 6 L — b.
 Föld. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diószegi Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

A külpolitikai horizont.

Ausztria haldoklása. — Melyiket szeressem? — Benesnek sem kell Ausztria. — A német jóvátétel. — Magyar-osztrák-német gazdasági szövetség.

A pusztulásra kárhoztatott Ausztria ki-nyújtotta kezét a győzökhöz, a hatalmasokhoz, kérve, hogy ha már szenved a büntetést, amit az igazságosság békéje nevében a népre magára mégis csak ártatlanul róttak, segítsenek rajta, tegyék lehetővé, hogy megmaradt területén, meghagyott létezésének súlyos körülményei között, munkájának árán megélhessen.

Előbb kölcsönt kért — kamatra. Biztatták jó szót, a végén még sem kapott.

Azután segítséget — mondjuk alamizsnát — könyörgött, elől is tárgyaltak, de vég-eredményében ezt sem kapott.

Amikor a kétségbeesés azt a tanácsot adta, hogy Németországhoz csatlakozzék, dühös öklök emelkedtek a levegőben s hangzott a tiltakozás: nem, nem, soha!

Amikor arról esett szó, hogy jó volna Magyarországgal, a megmaradt területeken megint egy megkisebbedett monarchiát csinálni, ugyancsak felharsant az ellenállás, hogy ennek a közös birodalomnak feltámadni többé soha sem szabad.

A végkép kétségbeesett Ausztria, — a melynek valutája teljesen leromlott, ahol megélhetési lehetőségét ma már alig találják meg az emberek, ahol a bolsevizmus annyira erős, hogy nyílt kitörése esetleg csak órák kérdése, — legutolsó kísérletképp Csehszlovákia védelmére alá akar helyezkedni, mire megint felhangzik a tiltakozás, hogy nem engedik, mert más államnak érdekeit sérti.

Ezekután fel lehet tenni azt a kérdést, hogy mit szabad hát cselekedni egy ilyen ösztörfőrt országban és miből éljen meg annak dolgozni akaró népe?

Nem veszik észre, hogy minden lépés közelebb vezet a bolsevizmus kitöréséhez? Nem félnek ettől a veszedelmes lángtól, hogyha kitalál lobbanni itt, Európa közepén még egyszer, nehezen lesz hatalom, hogy elfojtsa azt.

Utóvégre annak a népnek éppen olyan joga van a megélhetésre, mint a világ bármely nemzetének, még ha a legbüszkébb győző vagy a legnagyobb hatalom is az.

Az antant-hatalmak mérközése felől a világ szemé újból a szerencsétlen Ausztria felé szegeződik, mely kétségbeesett helyzetében Benesnek is felajánlotta Csehszlovákiába való beolvasását. Ebben a kérdésben Seydel osztrák kancellár tárgyalt is a cseh miniszterelnökkel, a kinek kijelentette:

— Ausztriában ma még csend uralkodik, de senki sem tudja, hogy meddig fog tartani. Ausztriának kevés reménye fűződik a népszövetség határozatához.

Benes visszautasította azt a tervet, hogy Ausztria beleolvadjon Csehszlovákiába. Ezt még tárgyalási alapul sem fogadta el. Csehország Ausztriának Németországhoz való csatlakozásába sem egyezik bele. Kárpótlásul támogatni fogja Ausztria kérését a népek szövetségé előtt.

Ugyanez a sors éri a Németországhoz való csatlakozási tervét is, mert Németország pénzügyi és gazdasági helyzete nem bír el ilyen új terhet.

A berlini Lokalanzeiger jelenti: Seydel

tegnap délután Berlinbe érkezett, hol rokonszenvesen fogadták. Tiszteletére vacsorát rendeznek, amelyen a birodalmi elnök is részt vesz.

Berlinből jelentik: A jóvátételi bizottság képviselői és Hermes pénzügyminiszter és Bergmann államtitkár között a tájékoztató tárgyalások megkezdődtek.

Az érdemleges tárgyalások csak ma kezdődnek meg.

A politikai tárgyalást Wirth kancellár vezeti, aki a döntést magának tartotta fenn.

A magyar-osztrák-német gazdasági szövetség októberre kongresszus összehívását tervezi Münchenbe, amelyen a monarchia utódállamai is részt fognak venni. Napirenden Közép-európa újjáépítésének kérdése, főleg a portorosei konferencia folytatásának követelése szerepel.

— A sinajai minisztertanács. Szinajában tegnap kezdődött meg a Bratianu miniszterelnök által összehívott minisztertanács, amelynek eredményei döntő jelentőségűek lesznek a belpolitikai helyzetre nézve. A tanácskozások eredményéről még semmi sem szivárgott ki, mindössze egyetlen bukaresti távirat számol be, hogy a minisztertanács meghatározta a koronázás időpontját és az ezzel kapcsolatos teendőket. Másik fontos tárgya a minisztertanácsnak Duca külügyminiszter jelentése, amely a prágai konferenciával és Magyarországnak a Népszövetségbe való felvételének kérdésével van összefüggésben.

TANÜGY.

Az 1922—23-ik

iskolai év küszöbén kötelességünknek tartjuk a mt. szülők figyelmébe ajánlani a katolikus elemi iskolánkat Kantában, ahol — átérve a felettünk viharzó idők komolyságát — magyar fajiságunk szent hagyományainak megfelelő oktatásban részesülnek a gondjainkra bízott gyermekek.

Megértés kell ide Testvérek és semmi más! Az, hogy akarjuk-e az ősi magyar szellem annyi bajjal szerzett kultúrkincsét magunkénak tudni továbbra is vagy sem? Értelmesebben szólva: magyarok akarunk-e maradni vagy sem?

„Aki nemzeti nyelvét elhanyagolja s idegent művel, az nemzeti érzelm nélkül s oly mostoha apához hasonló, ki második neje gyermekeit bárszóny ruhában, saját édes gyermekeit pedig rongyokban járattja” — írja szépirodalmi műveiben Aszalay.

Minthogy „nyelvében él a nemzet”, világos, hogy a nemzet élete a nemzet nyelve: „vele él, vele hal, nála nélkül megszünt lenni, megszűnt egyéni életet élni és fölveszi annak a nemzetnek egyéniségét, amelynek fölvetette a nyelvét.” (Rákosi Jenő.)

A hitvallásos iskola a magyar nemzeti nyelv, karakter, izlés, művészet és civilizáció egészséges fejlődésének melegágya, éppen úgy, mint a felsőbbbbség s a törvény tisztelgetésének, miért is azt körömszakadtig pártolni s védeni kell, „nehogy kihaltván a nemzet nyelve, kihaltjon vele a nemzet is.” (Széchenyi.)

Elemi iskolánkba Pokornyné tanítónő s Borbáth tanító végzik a beiratásokat szept. 10-ig. Tandij nincs. Szegénysorsu tanulók könyv- és ruhahesélyben részesülnek. Szept. 11-én reggel istentisztelet után kezdetét veszi az előadás.

Kézdivásárhely, 1922. aug. 25. é. n.
 Katolikus iskolaszék.

Beiratások a gimnáziumban. A kézdivásárhelyi főgimnázium 1922—23. iskolai évi munkássága aug. 30-ikával veszi kezdetét. Aug. 30-án d. e. 9 órakor kezdődőleg tartatik az egy tárgyból bukottak javítóvizsgálata, 31-én a kettőből bukottaké. A javítóvizsgálat díja tárgyaként 25 leu.

A beírások szept. 1., 2., 4. napjain délelőtt 8—12 óra között lesznek. A beírássra első ízben jelentkezők hozzák magukkal anyakönyvi kivonatukat, iskolai és újraoltási bizonyítványukat. Az iskolai díjak összege az I—IV. osztályban 640 leu, az V—VIII. osztályban 840 leu. Ebből az alsó tagozaton 340, a felső tagozaton 440 leu a beírás alkalmával fizetendő.

Azon gimnáziumi tanulók, akik a finevelő intézetbe nyertek felvételt, a finevelőben csak szept. 4-ikén jelentkezzenek, mivel az ellátás csak az nap veszi kezdetét.

Kézdivásárhely, 1922. aug. 25.

A gimnáziumi igazgatóság.

Az áll. leányközépiskolában az 1922—23. tanév szept. 15-től július 10-ig fog tartani. Szeptember 15—16-án javító- és magánvizsgák; 18—19-én beiratkozások; 20-án iskolai megnyitás; 21-én istentisztelet; 22-én rendes tanítás.

Beírások az állami fiuközépiskolában. A helybeli áll. fiuközépiskolába a beírások szept. 1—14-ig lesznek. A javító- és felvételi vizsgálatok szept. 15-én délelőtt tartatnak meg.

Tandij 50 leu, egyéb díjak 65 leu; hadiárva minden díj fizetése alól fel vannak mentve.

Szegény tanulók kérhetik a tandij elengedését, más díjakat azonban kötelesek megfizetni. Tandijelengedésért a kérés a beírás alkalmával benyújtandó, amelyhez ugyanakkor a szegénységi bizonyítvány is melléklendő. A beírássra minden tanuló szülője kíséretében jelenik meg s hozza magával iskolai, születési anyakönyvi kivonatát és újraoltási bizonyítványát, ezen okmányok nélkül senki sem fog felvételt.

Vidéki tanulók az internátusban helyezkednek el, a hová a felvétel a beírásokkal egy időben történik.

Az internátusban való elhelyezésre vonatkozó részletes utasítások megtudhatók az iskola igazgatóságánál.

HIREK

Szombat, aug. 26.

Jójjetek

„ti, kiknek szívében az önszeretet már önzéssé fajult; ti, akik elfelejtétek lelki érdekeiteket; kiknek az önzés fegyvert tud adni még testvéreitek ellen is; ami miatt beszenyezi a rágalmat az ártatlanságot; amiért üresen állnak Istennek templomai, buknak el áldozékony szívek hiányában az emberbaráti intézmények. És a világszeretet? Oh, hol vannak a régi zsol-tárt éneklő hívek? Hol vannak a kegyes apák gyermekei, kik ezer veszély között is meg tudták tartani szívük, lelkük, becsületük tisztaságát? Hol az igaz magyar szülő gyermeke, ki áldozni is tud fajáért, egyházáért? Hol vannak a martírok, kik meghaltak nyelvükért, annak ápoló intézetéért? Hol vannak a hősök, kik tulipános

kalapjaikat nem szégyelvén, nyelvükért, iskolájukért ha kellett szenvedtek is. Hol vagytok ti..."

... Hallgatom az ifju tiszteletes beszédét. Minden szava belekondul a lelkembe, mint a harangok lélekébresztő nyelvük az álomba varázsol, sors-tépászott népek felett. Hol vagytok ti? Szétnézek a gyülekezeten. Az orgonán hozzáértő könnyedséggel szaladnak végig az ujjak, az Urasztala előtt asszonyok és leányok várják az uri szent vacsorát, melyben a legnagyobb ember, a szegények, az elhagyottak, a családottak, az életcsapásoktól megvesszőzött barátja, istene fektette le az ő krisztusi ígérteit. Hol vagytok ti, testvérek, fajomnak ígérteit, a magyar ige meghallgatói, kik odaálltok egymás mellé és megfeszített vállal, a fajszeretet magasztos érzésével járultok az áldozati oltár elé fajtokért, iskolatokért, nyelvekért, nemzeti köntösötökért. Jöjjetek ti mind... Jöjj, te is felebarátom uram! Ébredjen fel benned az emberi érzés melegsége, mely oda vezet kezeidet a jótékonyaság tarsolyához. Jöjj, tagadd meg magad és légy Ember, aki érzosz, aki lelkesedel, aki megfogadod elárult embertársad könnytől és verejtéktől megvonulósodott arculatját. Jöjjetek ti, kiknek szívében az önszeretet már önzessé fajult... Vezekelni, lélekmondásra. Jöjjetek, dolgozzunk Jövendőnkért! ...

En.

— **Papbeiktatás.** Városunk reformátusai holnap, vasárnap délelőtt ünnepet ülnek: ekkor lesz az új lelkészük, Paál Lajos beiktatása, melyen részt fog venni a város közönsége felekezeti különbség nélkül. A beiktatás sorrendje a következő: 1. XC. Zs. „Te benned bízunk...” 2. 66-ik új ének. 3. Megyaszai Mihály esperes h. imája. 4. „Égi Atyánk, Isten”, éneklő a Konf. Egyesületének vegyes dalkara. 5. Beiktató beszéd. Tartja: Megyaszai esperes h. 6. Orgona kísérettel játszik a Szimf. zenekar. 7. Új lelkész imája. 8. „Örök Isten leborulva”. Éneklő a ref. Dalárda. 9. Beköszöntő beszéd az új lelkésztől. 10. Utó-ima. 11. Befejező ének. Istentisztelet után tisztelgések az egyházközség gyülestermében. Ezután közeled a Vigadóban, melyre mintegy százán irakoztak.

— **Újból leleplezték egy bolsevista szervezetet.** Bukarestből jelenti a Rador: A fővárosi hatóságok újabb kiterjedt bolsevista szervezetet leleplezték le, amely export-import cég neve és leple alatt működött. A szervezet vezetője állítólag Radó Ödön, a Bécsi Magyar Újság bukaresti tudósítója és munkatársa, akit a hatóságok a szervezet több más tagjával együtt letartóztattak. A nyomozás folyik.

— **Előgtételt vettek.** Kanabé Ferenc kézdivásárhelyi legény valamivel megsértette a társait. Emiatt Kanabé József és Dézsi Lajos a község utcáján kérdőre vonták és úgy helybenhagyták, hogy most a kézdivásárhelyi Rudolf-kórházban fekszik.

— **Kilakoltatnak 14 sepsiszentgyörgyi kereskedőt.** Most, amikor teljes joggal várhatjuk és remélhetjük, hogy a lakáskérdéseket minél csendesebb formák között és teljesen a megfelelő törvények szellemében intézzék el, amikor — azt hisszük — elég volt az emberek indoklatlan utcára rakása és amikor úgy gondoljuk, hogy a gyűlölködő sovinizmus is kellene, hogy engedjen merevségéből s a hatóságok előtt egyenlő mértékkel kell mérni az állam minden polgárával szemben, éppen most hallunk panaszt arról, hogy Sepsiszentgyörgyön a városi ajdónát képező főtéri házból tizenegy kereskedőt ki akarnak lakoltatni, egyszerűen azért, mert magyarok. A dolgot abban a formában, amelyben velünk közölték, nem akarjuk elhinni. Észert a kilakoltatás oka az volna, hogy Sepsiszentgyörgy igen erős székely fészék, amelynek romanizálása céljából szükséges ott a főtérn üzlethelyiségeket üresíteni, hogy azokba román kereskedőket helyezzenek el. Keptelenségnek látszik így ez a dolog, mert a lakásrekvirálások megszűntek, de ha akármiféle hatóságnak volna is joga hozzá, ilyen cimen nincs és semmi esetre nem lehet. Az ilyen intézkedés különben is céltüresztett volna. Minden logikusan gondolkozó józan embereknek tudnia kell, hogy minél erősebben ostromoznak valakit azért, mert magyar, annál erősebben verik belé a fajához való ragaszkodást. Most, amikor miniszterek ajkairól egymásután hangzanak el megnyugtató

kijelentések, amikor a megértés és együttműködés szükségességét hangoztatják, minden oldalról állandóan, — egy ilyen intézkedés annyira bántó és elhamarodott volna, hogy megzavarná mindazt, ami a közeledés érdekében mostanában történik.

— **Megnyílik a mozi.** Mint halljuk, a városi mozi, mely a nyári szezonban Kovásznán szórakoztatta a fürdő közönséget, szeptember 2-án, szombaton előadásait a Vigadó nagytermében ismét megkezdte. Örömmel szegyezzük le ezt a hírt annál is inkább, mert hisszük, hogy a mozi-direktor a kinematografia olyan darabjait fogja bemutatni, melyek a látogatók vallás-erkölcsi meggyőződését nem sértik, kulturális igényeiket kielégítik, esztétikai izlését nemesen fejlesztik. Jönnek a hosszú őszi és téli esték, lesz tehát hely ismét, ahol áldozhatunk a nemes szórakozásnak. Bővebben a Székely Újság csütörtöki száma hoz ismertetést.

— **A fonográf 45. éves jubileuma.** A fonográf 45 évvel ezelőtti feltalálásának évfordulóján a „New York Herald” munkatársa műhelyében felkereste Edisont, ki neki elbeszélte a fonográf kezdetleges szerkezetét. Igen érdekes, hogy a egyszerű készülék milyen egyszerű okoskodás után keletkezett és mily jelentéktelen kicsinységek voltak azok a modellek, melyeken a nagy feltaláló első kísérleteit végezte. Egy kis acéltű, egy kis henger, rángyöngölt papírral és egy táviróáramkör voltak azok a segéd-eszközök, melyeket használt, hogy eszméjét megvalósítsa. Eredeti tehetségére vall, hogy abból a kezdetleges zenei hangból, mely az acéltűnek a papíron való mozgása által keletkezett, mindjárt arra következtetett, hogy megvalósítható a beszélő gép. Edisonnak rendkívül finom zenei hallása van, habár soha semmiféle hangszeren sem tanult játszani: de állandó eszméje volt olyan készülék feltalálása, mely nemcsak az egyszerű emberi hangot, hanem az énekhangot is visszaadhatta. Elbeszélte, hogy az első sikerült kísérlet után mechanikusának leírta a készüléket s megbizta, hogy a fennebb említett egyszerű eszközökből készítse el a modellt, mechanikusa azonban a szóbeli leírás után „bolond eszmének” tartotta az egész tervet. Néhány hét múlva kész volt az első „beszélőgép”, amely az Edison laboratóriumába próbára hivatott előtt általános feltűnést keltett. Tizenöt év telt el, míg a keménygummi hengerhez jutott el s még most is a fonográf tökéletesítésén dolgozik, mert nem akar nyugodni addig, míg nem sikerült Beethoven 9-ik szimfóniáját kifogástalanul előadni, melyhez 75. zeneszerszám szükséges. Arra a kérdésre, hogy hogyan viszonylik a fonográf és a drótnélküli, Edison azt felelte, hogy a fonográf okvetlenül megtartja az elsőséget, mert a drótnélküli táviró, illetve telefon, alig lesz abban a helyzetben, hogy egyes hangokat is visszaadjon. Csak a tökéletesített fonográf a jövő készülékje s reméli, hogy nemsokára annyira tökéletesíti a fonográfot, amennyire ő tökéletesíthetőnek gondolja.

— **A Cimbor 28. száma** gazdag és változatos tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük a következőket: Benedek Elek: A szegény ember kakasa, Zsombor Zoltán: Marcsa végzete, Anatole France: A szőlőfürdő. Ezeket kívül számos vers, tréfa, kép és egy regényfolytatás egészíti ki a számot is. A Cimbor előfizetési ára változatlanul 40 leu. Előfizetni lehet minden erdélyi könyvkereskedőnél.

— **Cimbalom-tanítás.** Ez uton közli a közönséggel László Árpád cimbalmas, Szőke Jenő zenekarának tagja, hogy cimbalom-tanítást jutányos áron elvállal. Zongora és cimbalom hangolást is gyorsan és megelégedésre elvégez.

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetmény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

3257/1922. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az ipar és kereskedelemügyi miniszter 1922. július hó 8-án 33613. számú határozatával a kézdivásárhelyi vásárra felhajtott és gazdát cserélt állatok után fizetendő illetéket a következőképp állapította meg:

1. A vásárra felhajtott minden felnőtt ökör, ló, bivaly darabja után 1. leu.
2. Apró marha után, juh, kecske, borjú után 50 ban.

3. Minden eladott, elcserélt vagy ajándékozott felnőtt állat után 5 leu.

4. Apró marha után 2 leu.

Targul-Sacuesc la 22 August. 1922.

Morvay,
primar.

3361/1922. szám

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Targul-Sacuesc r. t. város 1922/1923. évi háztartási és alapi költségvetési előirányzatait Prefectus Ur 2960/1922. számú határozatával jóváhagyta.

Ez ellen a kihirdetéstől számított 15. napon belül felebbezéssel lehet élni és a felebbezés a városi tanácsnál terjesztendő elő.

Targul-Sacuesc la 24 August. 1922.

A városi tanács:

Cosma,
pt. primar.

Szám: 121/1922. vgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó közhirre teszi, hogy a járásbírósnak C. 2263/922. sz. végzésével dr. Jancsó Béla kézdivásárhelyi ügyvéd által képviselt Jancsó Ilona kézdivásárhelyi lakos javára kézdivásárhelyi lakosok által 1922. június 17-én 1175/2. sz. a fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával 701 leu s jár. erejéig lefoglalt ruhaneműk 1101 leura becsült ingóságok 1922. aug. 30-án d. u. 2 órakor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen el fognak árvereztetni.

Kézdivásárhely, 1922. aug. 10.

Mánya Ágoston,
bir. végrehajtó.

**Eke,
ekefej,
borona,
vetőgép,
répavágó,
szeeskavágó**

legolcsóbban és legjobb minőségben kapható:

**BARTHA ÁRPÁD-nál
SEPSISZENTGYÖRGYÖN.**

Fiókok: Kézdivásárhely és Csíkszeredában.

Azonnali alkalmazást kap
Szántó cipész-üzletében
három segéd.
Kettő finom munkára, egy pedig javításra.

Küküllőmenti

I. rendű asztali és fajborok
a CZELL-fele medgyesi borpincéből
nagybani vételnél jutányos árban kaphatók:

BENE ALBERT

üzletében, Kézdivásárhelyt.

Egy kevésbé használt, finom kivitelű, családi,
FEDÉLES HINTÓT
keresek megvételre. — Dr. Diénes Jenő ügyvéd,
Kézdivásárhely.

Ne fáradjon messze,

napi husszükségletét olcsón és legnagyobb megelégedésére beszerezheti KOVÁCS és KUNA hentes és mészáros üzletében. Naponként friss kivágás. Ugyiszintén mindennap friss hentesáru.

Kereskedőurak figyelmébe.

Szeptember hó 3-án 15 szekér üresen jön vissza Brassóból. Ha valami terű lesz, jutányos áron, felelősség mellett hozatom el. Cim és előjegyzések a kiadóhivatalban.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyörre berendezett könyvnyomdájában.